

Nasza Edukacja

Podsumowanie debat na portalu

**UCZNIOWIE
NAUCZYCIELE
RODZICE
DYREKTORZY
SZMORZĄDOWCY**

Autorzy:
Zespół moderatorów portalu Nasza Edukacja

Materiał stanowi podsumowanie społecznych debat prowadzonych na portalu Nasza Edukacja (www.naszaedukacja.men.gov.pl). Zostaną one omówione na III Kongresie Polskiej Edukacji, a także staną się podstawą do opracowania dokumentu Porozumienie dla Edukacji.

Publikacja opracowana w ramach projektu systemowego: Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacja zaplecza badawczego współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

spis treści

Wstęp	3
Rozwijamy kompetencje przyszłości	4
W kierunku szkoły XXI wieku	5
Zmiana poprzez przywództwo i dyrektorów-liderów	6
Zmiana poprzez oddolne inicjatywy	7
Odpolityczniona, rozwijana długofalowo edukacja	8
Odejście od obecnego kanonu szkolnych przedmiotów	9
Przeformułowanie i odchudzenie podstawy programowej	10
Przeformułowanie oceniania i otwartość na jego różne formy	11
Przemodelowanie obszaru testów i egzaminów	12
Wsparcie nauczycieli – by stawali się jak najlepsi	13
Ułatwienie startu zawodowego młodym nauczycielom	14
Poprawienie formuły awansu zawodowego nauczycieli	15
Mądra odpowiedź na malejącą liczbę uczniów	16
Wzmacnianie współpracy rodziców i nauczycieli	17
Przeformułowanie modelu prac domowych	18
Mądre wykorzystanie technologii w szkole	19
Sprawne zarządzanie szkolną infrastrukturą IT	20
Skuteczne nauczanie języków obcych	21
Moderatorzy dyskusji na Naszej Edukacji	22

Wstęp

Wspólnie tworzymy szkołę – uczniowie, rodzice, nauczyciele, dyrektorzy, samorządowcy i wszyscy zaangażowani. Dla każdej i każdego z nas szkoła jest ważna i chcemy zmieniać ją na lepsze. Choć często mamy różne zdania co do kierunku tych zmian, to istnieją też postulaty, co do których się zgadzamy.

Niniejszy dokument stanowi podsumowanie debat o edukacji toczonych na portalu Nasza Edukacja. Wśród wielu wypowiedzi poszukiwaliśmy postulatów i propozycji, co do których wspólnie się zgadzamy. Stanowią one główną treść tego dokumentu.

Postulaty z dyskusji na portalu Nasza Edukacja będą podstawą do dyskusji na III Kongresie Polskiej Edukacji. Z kolei cały wynik naszych rozmów zostanie zebrany i upubliczniony w dokumencie Porozumienie dla Edukacji.

Wszyscy mamy wpływ na jego ostateczny kształt. Zachęcamy do wspólnej dyskusji!

Wojciech Dudziak
Koordynator projektu Nasza Edukacja

Rozwijamy kompetencje przyszłości

Moderatorzy: Daria Nożyńska, Marcin Bruszewski

Co tak naprawdę jest ważne, by dostać wymarzone stanowisko pracy? Świetne wyniki z egzaminów, dobra komunikacja, e-kompetencje, umiejętność zarządzania projektami, współpraca w grupie, a może coś jeszcze innego?

Postulat 1.

Uwaga szkół skierowana na rozwój umiejętności, a nie na wpajanie wiedzy

Idąc do pracy, absolwenci są przyzwyczajeni do wykonywania prac samodzielnie i ciężko im odnaleźć się w środowisku, gdzie wszystko opiera się na współpracy. Uczestnicy debaty stwierdzili, że należy rozwijać i wykorzystywać w praktyce umiejętności takie, jak: asertywność i stawianie granic, empatia, komunikacja, praca w zespole, umiejętność oceny własnych możliwości, radzenia sobie w trudnych sytuacjach, zawierania kompromisów, zaradność związana z załatwianiem spraw życia codziennego, takich jak wypełnianie PIT-u, wybór ubezpieczenia czy najkorzystniejszego kredytu

Postulat 2.

Wprowadzenie nowego szkolnego przedmiotu – rozwoju kompetencji kluczowych

W ankiecie na portalu Nasza Edukacja zainteresowanie uczęszczaniem na taki przedmiot wyraziło ponad 85% głosujących. Ponad 50% wyraziło zdanie, że byłoby zainteresowane takim przedmiotem, nawet jeśli wymagałoby to zostania w szkole po zajęciach obowiązkowych.

W kierunku szkoły XXI wieku

Moderator: Wojtek Kreft

Zapraszam do udziału w dyskusji – do prawdziwej burzy mózgów. Proponuję, abyśmy skoncentrowali się na wypracowaniu konkretnych i konstruktywnych wniosków do zmian. Nie chcę tu walczyć z całym złem tego świata, lecz zbierać Wasze kreatywne głosy – jakiej szkoły chcemy w XXI wieku. Stwórzmy szeroką wizję szkoły przyszłości. Szkoły, o której marzymy, do której bez wahania posłalibyśmy swoje dzieci lub nawet wrócilibyśmy sami...

Postulat 3. **Większe zainteresowanie szkół rozwojem indywidualnym ucznia**

Szkoły powinny lepiej tworzyć warunki do indywidualnego rozwoju – to zdanie poparło aż 80% głoszących w sondzie na portalu Nasza Edukacja. Również dyskutanci w debatach wskazywali na to, że szkoła XXI wieku powinna koncentrować się na rozwoju indywidualnym uczniów, mając ich w centrum zainteresowania.

Postulat 4. **Zwiększenie otwartości systemu edukacji na różnorodność szkół**

Debatujący wskazywali też na to, że szkoły mogą i powinny być różnorodne, a system edukacji oparty na autonomii szkoły, nauczyciela oraz ucznia. Według dyskutantów, szkoła XXI wieku to szkoła autorska, wymyślana wciąż od nowa. Szkoły nie muszą być jednolite, nie muszą działać według tej samej matrycy, gdyż w ten sposób zabijamy kreatywność, zniechęcamy dyrektorów i nauczycieli, którzy próbują być kreatywni, mają swoją wizję i działają z pasją.

Postulat 5. **Promowanie bardziej elastycznej i nowatorskiej realizacji procesu nauczania**

Warto pokazywać możliwości, dzielić się wiedzą, inspirować do tego, jak w bardziej elastyczny sposób można organizować proces nauczania (zmiany w ocenianiu, podział na klasy, na lekcje, na przedmioty, wdrażanie nowych trendów, form, metod, narzędzi edukacyjnych itp.).

Postulat 6. **Szkoła ucząca odpowiedzialności za własną edukację i rozwój – budząca motywację do samodzielnego zdobywania wiedzy**

Szkoła powinna mieć w podstawie programowej zajęcia z doradztwa edukacyjno-zawodowego – dzięki temu zwiększy wsparcie uczniów w budowaniu ich samodzielności, nauczy dzieci, jak mają się uczyć, jak rozwijać swoją indywidualność, zainteresowania, predyspozycje. Zmotywuje uczniów do rozwijania ich indywidualnych talentów i pasji.

Zmiana poprzez przywództwo i dyrektorów-liderów

Moderator: Aneta Korzeniowska

Dobór, kształcenie i rozwój dyrektorów szkół jako liderów, a nie administratorów w powiązaniu z ich autonomią mogą być ewidentnym kołem zamachowym zmiany całego systemu edukacji i realizacji wielu zgłaszanych od lat postulatów co do pożądanej wizji szkoły. Dlatego też istnieje potrzeba systemowych zmian w tym obszarze. Od jakości przywództwa w edukacji zależy czy szkoła będzie podążać, czy też wyprzedzać oczekiwania rynku, w zakresie rozwoju kluczowych kompetencji młodego pokolenia. To dyrektorzy mają realny wpływ na kształt szkoły w tym na tak kluczowe elementy jak jakość kadry czy dobór metod nauczania.

Postulat 7. Dyrektor – liderem społeczności szkolnej, a nie tylko administratorem.

Dyrektor powinien być liderem dla społeczności szkolnej i otoczenia szkoły. Iskłą, która rozpala i motywuje, początkując zmiany. Uczestnicy debaty podkreślali, że jednym z najważniejszych zadań dyrektora szkoły jest zarządzanie relacjami wszystkich grup tworzących szkołę. Dyrektor powinien być otwarty na współtworzenie wizji szkoły z całym jej otoczeniem i posiadać zdolność przekładania jej na konkretne działania realizowane przez zespół szkolny, rodziców, samorząd. Do takiej roli w żadnym stopniu nie byli przygotowani współcześni dyrektorzy. Cały proces doboru, kształcenia i rozwoju jest ukierunkowany na administrowanie szkołą a nie na rozwój przywództwa (patrz kolejne postulaty)

Postulat 8. Sprecyzowanie warunków, jakie powinien spełnić kandydat na dyrektora szkoły

Uczestnicy debaty wskazali na konieczność sprecyzowania warunków, jakie powinien spełniać kandydat na dyrektora szkoły. Pojawiały się m.in. takie propozycje jak: obowiązkowe studia z zarządzania/menedżerskie, odpowiednia liczba praktyk, autorska wizja rozwoju szkoły.

Postulat 9. Zwiększenie jawności procesu wyboru dyrektora szkoły i wprowadzenie innych zmian

Uczestnicy debaty wskazali na konieczność wprowadzenia zmian w ramach procesu przebiegu wyboru dyrektora szkoły. Pojawiały się propozycje dążące do zwiększenia jawności procesu oraz większego zaangażowania weń społeczności szkolnej. Proponowano podzielenie procesu wyboru dyrektora szkoły na trzy etapy: pierwszy – formalny (na podstawie przesłanej dokumentacji), drugi – polegający na publicznym wysłuchaniu kandydatów, trzeci etap – polegający na głosowaniu, poprzedzony konsultacjami elektorów z gronem pedagogicznym, rodzicami i dyrektorem kończącym kadencję. Elektorzy byliby zobowiązani do uzasadnienia swojej oceny i dokonania wyboru oraz przedstawienia swojej decyzji wraz z uzasadnieniem każdemu kandydatowi. Uczestnicy debaty uznali, że należy również wprowadzić jasne kryteria oceny koncepcji pracy szkoły i zastanowić się nad wprowadzeniem zmian w składzie komisji konkursowej na stanowisko dyrektora szkoły.

Postulat 10. Udoskonalenie formuły przygotowywania kandydatów na dyrektorów szkół

Uczestnicy debaty zgodzili się, że obecny program kursu kwalifikacyjnego lub studiów podyplomowych z zarządzania oświatą nie przygotowuje wystarczająco dobrze dyrektorów do zarządzania szkołą. Uznali, że konieczne jest wprowadzenie zmian do istniejącego systemu kształcenia przyszłych dyrektorów, szczególnie pod kątem roli dyrektora jako angażującego lidera, zarządzającego, spajającego społeczność szkolną i otoczenie szkoły oraz będącego katalizatorem zmian, a nie tylko pod kątem przygotowania i przekazywania wiedzy z zakresu prawa i finansów.

Zmiana poprzez oddolne inicjatywy

Moderatorzy: Bożena Będzińska-Wosik, Marzena Żylińska

Obecny model szkoły powstał około 200 lat temu w Prusach. To bardzo dziwne, ale nasze dzieci chodzą niemal do takiej samej szkoły, jak nasi pradziadkowie, dziadkowie, rodzice i my sami. Tak jak przed 200 laty przed tablicą stoi nauczyciel i przekazuje informacje. Dawniej w klasach wisiały czarne tablice, dziś w wielu wiszą nowoczesne tablice interaktywne, jednak często wciąż służą tylko do zapisania kilku zdań przez nauczyciela. Prawdziwa zmiana zajdzie wtedy, gdy uda nam się przejść od kultury nauczania do kultury uczenia się i gdy uczniowie zaczną zdobywać wiedzę w sposób aktywny.

Postulat 11. Zapraszanie szkół do oddolnego wdrażania zmian

Szkoły są w stanie zmienić się przede wszystkim oddolnie, mając jednocześnie wsparcie odgórne. Proces zmian będzie jednak możliwy dopiero wtedy, gdy nauczyciele, uczniowie, rodzice i dyrektorzy szkół uwierzą w to, że edukacja może funkcjonować inaczej i wspólnie stworzą wizję szkoły na miarę swoich potrzeb.

Postulat 12. Tworzenie sieci budzących się szkół

Zaproszenie nauczycieli, uczniów, rodziców i dyrektorów szkół do tworzenia sieci wspierających się szkół i zachęcanie do dzielenia się inspiracjami.

Postulat 13. Budowanie społecznej akceptacji dla zmiany i innowacyjnego myślenia o szkole

Potrzebny jest autentyczny (nie pozorny!) dialog całej społeczności szkolnej. Zmiana szkoły możliwa będzie tylko wtedy, kiedy wszystkie osoby ją tworzące zdecydują się wejść na drogę rozwoju i ciągłego poszukiwania skutecznych rozwiązań.

Odpolityczniona, rozwijana długofalowo edukacja

Moderator: Wojtek Kreft

Czy jest możliwe, aby strategia rozwoju polskiej edukacji i jej wdrażanie było niezależne od polityki? Czy można stworzyć wizję rozwoju polskiej edukacji na dłuższy okres (np. najbliższych 10 lat) i konsekwentnie ją wprowadzać, niezależnie od zmian na scenie politycznej w kraju? Jak w ogóle (na każdym szczeblu) uniezależnić edukację od polityki? Kto i jak, w długofalowej perspektywie, powinien kreować i nadzorować rozwój polskiego systemu edukacji?

Postulat 14.

Powołanie niezależnej Rady Edukacji

Rada miała być ciałem dbającym o długofalowy rozwój polskiej edukacji, złożonym z przedstawicieli różnorodnych środowisk, niezależnym od bieżącej polityki. Sposób powoływania i funkcjonowania takiego organu mógłby być podobny do wyłaniania zarządu KRRiT.

Postulat 15.

Opracowanie nowej ustawy o oświacie – Konstytucji Oświatowej

Konstytucja, która przede wszystkim byłaby precyzyjnie skorelowana ze strategicznymi kierunkami rozwoju naszego państwa oraz oparta na kluczowych założeniach wyznaczonych przez kierunki rozwoju gospodarczego oraz społeczne oczekiwania – a więc wypracowana w oparciu o wspólny społeczny dialog wielu środowisk.

Odejście od obecnego kanonu szkolnych przedmiotów

Moderatorzy: Bożena Będzińska-Wosik, Marzena Żylińska

„Uczymy się nie dla szkoły, a dla życia” – Seneka. Wszyscy zgadzamy się co do tego, że szkoła powinna przygotowywać do życia. Jednak dziś nacisk kładzie się głównie na wiedzę teoretyczną. Takie kompetencje jak: kreatywność, empatia, odpowiedzialność, umiejętność pracy w grupie, zdolność rozwiązywania problemów i wiele innych, często nie są w szkole rozwijane, ponieważ nauczyciele skupiają się na tym, co może pojawić się na testach.

Postulat 16. Poszukiwanie alternatywy dla podziału wiedzy na szkolne przedmioty

Dziś sztucznie dzielimy otaczający nas świat na szkolne dyscypliny. W życiu geografia łączy się z biologią i matematyką, chemia z geografią, fizyką i językiem polskim. W szkole wszystko sztucznie od siebie oddzielamy. Musimy się zastanowić, jak odejść od tradycyjnego podziału wiedzy na szkolne przedmioty.

Postulat 17. Wykorzystywanie metody kształcenia zintegrowanego, opartego o metodę projektów

System kształcenia zintegrowanego, całościowego, nie dzielącego wiedzy na konkretne przedmioty i godziny lekcyjne daje duże możliwości. Należy się zastanowić, jak wykorzystać metodę projektu jako wiodącą i stosowaną nie sporadycznie, ale na co dzień.

Postulat 18. Zwiększenie autonomii uczniów w samodzielnym wyborze aktywności i zajęć

Uczeń, który ma możliwość wyboru, doskonali umiejętność podejmowania decyzji. Należy stwarzać sytuacje, w których dzieci mogą poczuć się współgospodarzami szkoły, by mogły wziąć odpowiedzialność za to, co się w niej dzieje.

Postulat 19. Promowanie i wprowadzanie do programów szkolnych nowej tematyki

Warto rozszerzyć ofertę szkół o nowe zajęcia, które lepiej przygotowują uczniów do życia.

Przeformułowanie i odchudzenie podstawy programowej

Moderator: Zofia Grudzińska

Kto pamięta, że kiedyś zamiast „podstawy programowej” były po prostu „programy szkolne”? Oswoiliśmy się już jednak z nowym pojęciem, chociaż wiele osób nie dostrzega zasadniczej różnicy, ponieważ zarówno dawniej, jak i obecnie mamy podręcznik, przerabia się poszczególne rozdziały i pisze sprawdziany. Najbardziej zauważalną różnicą jest to, że można uczyć i uczyć się bez podręcznika, jednak to w sumie rzadkość. Tradycją za to stało się narzekanie na podstawę programową. W ramach obecnej debaty spróbujemy zidentyfikować obszary problemowe i być może odpowiedzieć na pytania z nimi związane. Najcenniejszym wkładem w debatę będą Wasze konstruktywne propozycje.

Postulat 20. Odchudzenie podstawy programowej

Obecnie podstawa programowa wskazuje na szczegółowe treści i obowiązkową realizację. Zamiast tego, powinna być przedstawiona jako ramy treściowe. Na tyle ogólne, by nauczyciel mógł skonstruować program w oparciu o potrzeby danej grupy uczniów.

Postulat 21. Zmiana formatu podstawy programowej

Podstawa programowa powinna określać cel nauczania danego przedmiotu (np. rozwój myślenia logicznego), a nie treści (np. obliczanie wzorów trygonometrycznych) oraz zakres zagadnień tworzących ten obszar.

Postulat 22. Odejście od myślenia „sprawdzanie realizacji podstawy programowej poprzez egzamin”

Postulat 23. Zastosowanie dwóch formalnych etapów edukacji, zależnie od wieku ucznia, w odniesieniu do podstawy programowej

W pierwszym etapie, „poznawczym” – podstawa programowa jako zbiór zagadnień, wokół których nauczyciel tworzy treści. W drugim, opcjonalnym dla ucznia, „egzaminacyjnym” – podstawa programowa jednorodna, jako pomoc w przygotowaniu do egzaminu.

Przeformułowanie oceniania i otwartość na jego różne formy

Moderator: Zofia Grudzińska

Ze szkolnymi stopniami niemal każdy z nas miał lub ma do czynienia. Ale czy wiecie, że do początków XIX wieku ocen po prostu nie było, a kwalifikacje absolwentów gwarantowało nazwisko nauczyciela (mistrza)? Gdy wraz z upowszechnianiem szkół zwiększyła się liczba uczniów, wprowadzono oceny – pomysł „ściągnięto” z fabryk, gdzie na zakończenie obróbki taśmowej oznaczano literą jakość produktu.

Postulat 24. Traktowanie przekazywania informacji jako najważniejszej funkcji oceniania

Należy odrzucić postrzeganie ocen jako nagrody. Odrzucić stopnie jako różnicujące uczniów na „lepszych” i „gorszych” i zabijające motywację wewnętrzną.

Postulat 25. Umożliwienie szkołom lub jednostkom samodzielnego wyboru formy oceniania

Samodzielny wybór formy oceniania oznacza również zlikwidowanie obowiązkowych stopni na koniec roku.

Postulat 26. Edukowanie w zakresie oceniania i promowanie różnorodnych form oceniania

Edukowanie dyrektorów, nauczycieli i rodziców dla rozumienia celu oceniania oraz istnienia różnorodności form, by wspólnie dokonać wyboru właściwego modelu. Promowanie oceniania opisowego pisemnego lub ustnego, okresowego lub bieżącego, samooceny, oceniania na podstawie portfolio uczniowskiego. Przygotowanie nauczycieli i rodziców do przekazywania i przyjmowania ocen opisowych, a także do stosowania samooceny.

Postulat 27. Popularyzacja formuły e-oceniania

Przemodelowanie obszaru testów i egzaminów

Moderator: Zofia Grudzińska

Współczesne pokolenie uczniów wyrasta w kulturze testów i standaryzowanych egzaminów zewnętrznych. Podobno zapewniają obiektywizm, motywują szkoły do lepszej pracy, wyrównują szanse. Czy to prawda? Czy pomagają się lepiej uczyć? Niektórzy twierdzą, że testomania zabija kreatywne myślenie i ciekawość poznawczą. Tak czy inaczej, testy zdomowały się w naszych szkołach. Warto o nich porozmawiać...

Postulat 28. Zniesienie egzaminów zewnętrznych na zakończenie II etapu edukacji („Sprawdzian szóstoklasisty”)

Postulat 29. Zastąpienie egzaminów kończących gimnazjum egzaminami wstępnymi do szkół ponadgimnazjalnych

Egzaminy pozostawałyby standardowe, ale wybór przedmiotów należałby do każdej szkoły.

Postulat 30. Umożliwienie uczniom w gimnazjum dokonywania wyborów o tym, jakie egzaminy i w jakim terminie będzie zdawał

Postulat 31. Podzielenie procesu edukacji na każdym poziomie na dwa etapy: A – badawczo-poznawczo-rozwojowy i B – egzaminacyjny

W etapie B nauczyciel pomaga uczniom przygotować się do wybranych egzaminów.

Postulat 32. Rozszerzenie form egzaminacyjnych o egzaminy praktyczne oraz prezentację projektów i innego dorobku (np. wolontariat, działania na rzecz środowiska lokalnego)

Dyskutanci proponują zmianę formuły na rzecz zadań otwartych w razie utrzymania „Sprawdzianu szóstoklasisty”.

Wsparcie nauczycieli – by stawali się jak najlepsi

Moderatorzy: Małgorzata Piotrowska-Skrzypek, Grażyna Kilbach

Refleksyjny Praktyk? Aktywny Przewodnik? Dojrzały Mentor? A może Inspirujący Ekspert? Jaki Waszym zdaniem powinien być DOBRY NAUCZYCIEL? Jakiej osobowości, wzorców i przykładów oczekują uczniowie? Co jest ważne dla rodziców uczniów? Co cenią w dobrym nauczycielu dyrektorzy? Jaka jest opinia samych nauczycieli na ten temat? Zapraszamy do dyskusji, wymiany pomysłów i spostrzeżeń.

Postulat 33. Wspieranie nauczycielskich działań samodoskonalących

Zgoda wśród dyrektorów i organów prowadzących na nauczycielskie wyjazdy szkoleniowe oraz stosowanie klarownych systemów dofinansowywania szkoleń nauczycielskich.

Postulat 34. Unikanie obciążania nauczycieli dodatkową pracą, obowiązkami, nadgodzinami

Dotyczy to również eliminacji tzw. „papierologii”, zbędnych zadań czysto administracyjnych.

Postulat 35. Podwyższenie pensji nauczycieli

Podwyższenie pensji miałooby na celu zwiększenie prestiżu zawodu nauczyciela oraz przyciąganie do niego najlepszych. Nie można także wymagać ciągłego doskonalenia się, podnoszenia kwalifikacji bez związku z wysokością wynagrodzenia.

Ułatwienie startu zawodowego młodym nauczycielom

Moderatorzy: Małgorzata Piotrowska-Skrzypek, Grażyna Kilbach

Czy można zapewnić pracę w szkole młodym nauczycielom, absolwentom studiów? Jakie kryteria należy uznać za najważniejsze? Kto powinien decydować o przyjmowaniu do pracy nowych nauczycieli?

Postulat 36. Spopularyzowanie instytucji nauczyciela wspomagającego oraz asystenta nauczyciela

Ten krok stworzyłby najmłodszym nauczycielom większe możliwości zaangażowania i zdobycia doświadczenia. Od nauczyciela doświadczonego – którego asystentem zostaje młody pedagog – może nauczyć się podstawowych zasad, najważniejszych czynności związanych z prowadzeniem dokumentacji itp.

Postulat 37. Zwiększenie nacisku na rozwój kompetencji metodycznych przyszłych nauczycieli

Obecnie ogranicza się systematycznie liczba godzin poświęconych metodyce, a i sama metodyka uniwersytecka opiera się na przestarzałych teoriach, w żaden sposób nie odnoszących się do współczesnych potrzeb szkół i placówek oświatowych, nie mówiąc już o uczniach – podmiotach procesu nauczania. Dużo lepiej przygotowani metodycznie są absolwenci Kolegiów Nauczycielskich, ale te są sukcesywnie zamykane.

Postulat 38. Danie wszystkim równych szans naboru na wakat

Niech dyrektorzy w dalszym ciągu decydują o tym, kogo chcą w swojej szkole, jednak powinni obowiązkowo zgłaszać wakaty do Urzędu Pracy. Powinien powstać również bank ofert pracy dla nauczycieli. Jeżeli nie ogólnopolski, to przynajmniej na każde województwo, prowadzony przez wszystkie wojewódzkie kuratoria oświaty.

Poprawienie formuły awansu zawodowego nauczycieli

Moderatorzy: Małgorzata Piotrowska-Skrzypek, Grażyna Kilbach

Co może sprawić, że awans zawodowy będzie procesem wszechstronnego rozwoju nauczycieli? Co należy w nim zmienić, by spełniał oczekiwania zarówno pedagogów, jak i dyrektora? Jak powinna wyglądać ścieżka rozwoju – osobowościowego, pedagogicznego, metodycznego, w zakresie umiejętności wychowawczych? Jak powinny zmieniać się stawki finansowe nauczyciela w awansie... i po nim?

Postulat 39. Likwidacja stopni nauczyciela mianowanego i dyplomowanego – zostaje tylko stażysta, a później nauczyciel

Dyskutanci proponują następujące stopnie: stażysta, nauczyciel oraz później – kadencyjny tytuł profesora oświaty – np. na 3 lata.

Postulat 40. Uzależnienie oceny awansu w większym stopniu od praktyki, a w mniejszym od dokumentów

Od nauczycieli wymaga się zbyt dużo papierów i dokumentów, a zbyt mało działań w klasie, szkole i środowisku. Ocena awansu powinna bardziej zależeć od opinii doświadczonych nauczycieli tej samej szkoły i ekspertów edukacyjnych analizujących rzeczywiste realne lekcje nauczyciela, a nie tylko „papiery”.

Postulat 41. Obiektywizacja egzaminu decydującego o awansie zawodowym nauczyciela

Powinniśmy iść w stronę obiektywizacji egzaminu, powinien to być egzamin na kształt innych egzaminów państwowych np. nadających uprawnienia, przeprowadzany przez niezależną komisję. Egzamin państwowy – część pisemna, teoretyczna (test wiedzy z dydaktyki przedmiotu, pedagogiki, prawa oświatowego i merytoryczny z wiedzy przedmiotowej) oraz część praktyczna – np. przeprowadzenie trzech lekcji obserwowanych przez niezależną komisję.

Mądra odpowiedź na malejącą liczbę uczniów

Moderator: Andrzej Okurowski

Nie ma w Polsce dwóch identycznych samorządów, działających w takich samych realiach społecznych, demograficznych i ekonomicznych. Przy tych wszystkich różnicach, to co łączy samorzady to fakt, że przeznaczają one coraz więcej pieniędzy na oświatę, wykraczając poza środki otrzymane w ramach subwencji oświatowej. Oczekują w zamian poprawy jakości w kształceniu naszych dzieci i młodzieży. Podyskutujmy o tym, jak sobie radzicie z najważniejszymi wyzwaniami stojącymi obecnie przed jednostkami samorządu terytorialnego: jak zorganizowaliście edukację przedszkolną, w jaki sposób bez zamykania szkół radzicie sobie z malejącą liczbą uczniów, jak zmieniacie kształcenie zawodowe.

Postulat 42. Zmniejszenie liczebności klas

Zmniejszenie liczebności klas pozwoliłoby na utrzymanie liczby oddziałów na niezmiennym poziomie i utrzymanie zatrudnienia na obecnym poziomie. Poza tym w klasie powyżej 24 uczniów nie ma szans na indywidualizację pracy z uczniem.

Postulat 43 Uwzględnianie w sposobie finansowania wielkości oddziału klasowego

Postulat 44. Przekazywanie małych szkół, przeznaczonych do likwidacji, w ręce organizacji pozarządowych

Propozycja zwraca uwagę na możliwości pozyskiwania środków pomocowych z UE, a także w większym niż dotychczas stopniu wpływania na budżety samorządów (budżet obywatelski).

Postulat 45. Łączenie szkół w zespoły

Proponowane łączenie szkół w zespoły pozwoliłoby obniżyć koszty administracyjne placówek i zrationalizowałyby zatrudnianie nauczycieli.

Postulat 46. Wprowadzenie powszechnego doradztwa zawodowego na poziomie gimnazjum

Umożliwiłoby to odpowiednio wczesne ukierunkowanie zainteresowań gimnazjalistów, co z kolei ułatwiłoby przygotowanie odpowiedniej liczby miejsc w szkołach ponadgimnazjalnych, głównie w szkołach zawodowych.

Wzmacnianie współpracy rodziców i nauczycieli

Moderator: Elżbieta Piotrowska-Gromniak, Katarzyna Płaza

Stwórzmy listę wskazówek i praktycznych rozwiązań, których wdrożenie będzie dla nas możliwe i przyniesie pożądane efekty. Podzielcie się dobrymi praktykami ze swojego środowiska, przykładami zaczerpniętymi z książek, szkoleń, doświadczeń spoza naszego kraju czy osobistymi przemyśleniami, które Waszym zdaniem mogą mieć pozytywny wpływ na wszystkich zaangażowanych w proces edukacji – dzieci, rodziców i nauczycieli.

Postulat 47. Wspieranie ciągłej wymiany informacji o dziecku między rodzicem i nauczycielem

Wymiana informacji o dziecku, którą posiadają rodzice, będący pierwszymi i najważniejszymi nauczycielami swojego dziecka, z nauczycielami, którzy pracują z dzieckiem w szkole i obserwują je w kontekście relacji rówieśniczych.

Postulat 48. Wprowadzenie i popularyzacja tutoringu – indywidualnego wspierania rodziców przez nauczycieli

Postulat 49. Szkolenia dla nauczycieli wspierające współpracę z rodzicami

Szkolenia dla nauczycieli z zakresu umiejętności komunikacyjnych, negocjacyjnych, mediacji i wczesnego rozpoznawania i rozwiązywania sytuacji konfliktowych.

Przeformułowanie modelu prac domowych

Moderatorzy: Elżbieta Piotrowska-Gromniak, Katarzyna Płaza

Kto ma nauczyć dziecko samodzielnej nauki w domu: Rodzic czy Nauczyciel? I czemu służą prace domowe?

Postulat 50. Promowanie i wykorzystywanie metody odwróconej klasy

Uczniowie samodzielnie przygotowują się do zajęć z zaproponowanych przez nauczyciela materiałów, a na lekcji utrwalają wiedzę.

Postulat 51. Stosowanie prac domowych w formie projektów

Stawianie przed uczniem interesujących wyzwań w postaci mniejszych lub większych projektów, które dadzą mu możliwość rozwijania zainteresowań, poszukiwania rozwiązań, odpowiedzi oraz planowania własnej pracy. Stosowanie również projektów interdyscyplinarnych, których założenia wspólnie wypracowują nauczyciele różnych przedmiotów.

Postulat 52. Prowadzenie fakultatywnych zajęć do wspólnego odrabiania prac domowych

Odrabianie prac domowych w szkole na wybieranych przez ucznia fakultatywnych, nieobowiązkowych zajęciach, pozwalających mu wytrwale rozwijać talenty, które posiada, bez ocen, presji i rywalizacji.

Postulat 53. Polepszenie przepływu informacji o ilości zadawanych zadań domowych

Wprowadzenie wewnętrznych, systemowych rozwiązań, które pozwolą na lepszy przepływ informacji pomiędzy nauczycielami różnych przedmiotów uczącymi w danej klasie o ilości zadawanych przez nich zadań.

Mądre wykorzystanie technologii w szkole

Moderator: Anna Stokowska

Technologia podbiła edukację XXI wieku. Nauczyciele na całym świecie testują nowe media, komputery, smartfony i chmury, a wszystko w imię stworzenia jak najbardziej zachęcającego, nowoczesnego, przyjaznego i efektywnego środowiska pracy dla swoich uczniów. Przyjrzyjmy się tym praktykom, zastanówmy wspólnie, które się najlepiej sprawdzają i dlaczego. Zastanówmy się nad rolą zasobów edukacyjnych i podręczników. Podyskutujmy o tym, w co należy inwestować, żeby jeszcze bardziej wyrównywać szanse edukacyjne za pomocą technologii.

Postulat 54. Kładzenie nacisku na celowość wykorzystania technologii podczas szkoleń i warsztatów dla nauczycieli

Pojedyncze, wyćwiczone kompetencje cyfrowe bez wskazania celowości z ich korzystania nie dadzą dobrego efektu dydaktycznego.

Postulat 55. Uczucie efektywnego i bezpiecznego korzystania z Internetu zarówno uczniów, jak i nauczycieli

Za nieodpowiedzialnym korzystaniem z Internetu kryją się niebezpieczeństwa związane m.in. z utratą danych, cyber-przemocą, trafianiem na nieodpowiednie treści lub zasoby o bardzo niskiej jakości. Można temu przeciwdziałać skuteczną edukacją na temat bezpieczeństwa w sieci.

Postulat 56. Promowanie i wspieranie nauczycieli skutecznie wykorzystujących technologie w edukacji

Należy wspierać i pokazywać opinii publicznej i edukacyjnej społeczności takich nauczycieli, którzy w swoich szkołach są pionierami wykorzystywania TIK i którzy skutecznie przekonują dyrekcję, rodziców oraz innych nauczycieli, że warto w TIK inwestować czas i zasoby.

Postulat 57. Wsparcie dyrekcji i rodziców dla korzystania w szkole z narzędzi TIK oraz cyfrowych zasobów edukacyjnych

Bez wsparcia rodziców nauczycielom trudniej jest wprowadzać innowacje do klasy.

Postulat 58. Łączenie uczenia z użyciem nowych technologii z tradycyjnymi metodami dydaktycznymi

Przedstawianie realnego świata za pomocą interaktywnych narzędzi powinno iść w parze z korzystaniem także z tych tradycyjnych: np. malowania, rzeźbienia, wycinania, etc.

Postulat 59. Wspieranie stosowania metod dydaktycznych najlepiej uzupełniających wykorzystywanie TIK w edukacji

Narzędziom czysto technicznym powinny towarzyszyć także innowacyjne metody dydaktyczne, które stanowią dobre uzupełnienie nowych technologii i nowych mediów np. grywalizacja czy odwrócona lekcja.

Sprawne zarządzanie szkolną infrastrukturą IT

Moderator: Anna Stokowska

Jak zarządza się infrastrukturą IT w szkołach? Czy w ogóle się nią zarządza? Kto serwisuje komputery, rozwija wifi, tworzy kopie zapasowe? Kto otwiera jednostki centralne celem wyczyszczenia z kurzu, sprzątaczką? Czy jest sprężone powietrze i płyn do czyszczenia matryc? Kto aktualizuje antywirusy, serwer itd. Czyli temat, którego unikają jak ognia OP. Czy w szkole powinien być etatowy administrator IT?

Postulat 60. Nałożenie na organ prowadzący szkołę obowiązku zatrudniania serwisanta infrastruktury IT w szkołach

Alternatywnym rozwiązaniem jest zlecenie poza szkołą odpowiedniej usługi w takim wymiarze, żeby mógł on sprawnie, efektywnie i skutecznie obsługiwać sprzęt i aktualizować oprogramowanie.

Postulat 61. Stworzenie krótko- i średniookresowych planów informatyzacji szkół

Plany takie pomogłyby w strategicznym, efektywnym i odpowiadającym na charakter danej placówki wykorzystaniu zasobów finansowych, sprzętowych i ludzkich w zakresie używania TIK w edukacji.

Postulat 62. Dbanie o to, aby sprzęt w szkole nie był starszy od uczniów, którzy z niego korzystają

Jest istotne, aby uczniowie widzieli związek między tym, co robią w szkole a tym, z czym spotykają się w codziennym życiu.

Postulat 63. Zapewnienie komputera dla nauczyciela w każdej sali lekcyjnej

Krok ten wymaga także przeszkolenia nauczycieli z podstawowych kwestii obsługi sprzętu np. podłączania rzutnika.

Skuteczne nauczanie języków obcych

Moderatorzy: Małgorzata Piotrowska-Skrzypek, Grażyna Kilbach

Nauka języka obcego jest już obowiązkowa od pierwszej klasy szkoły podstawowej i obejmuje również przedszkola. Według badań przeprowadzonych przez TNS Polska na zlecenie PASE prawie 30% uczniów dodatkowo uczy się języków obcych w prywatnych szkołach językowych lub na korepetycjach. Warto przyjrzeć się temu zjawisku i zastanowić, dlaczego nauka w szkole nie wystarcza i tak dużo uczniów korzysta z dodatkowych zajęć.

Postulat 64. Oparcie nauczania języków obcych na nauce mówienia (komunikacji), a dopiero potem na gramatyce czy dodatkowej nauce słownictwa

Komunikacja jest podstawową umiejętnością w każdym języku.

Postulat 65. Zmniejszenie liczebności grup uczniów na lekcjach języków obcych

Mniejsze grupy oznaczają bardziej indywidualne podejście i efektywność.

Postulat 66. Faktyczne zapewnienie nauczycielom prawa do merytorycznego wyboru podręcznika

Teraz nauczyciele posiadają tylko teoretyczne prawo – zbyt niska jest dotacja, szczególnie na ćwiczenia.

Postulat 67. Wprowadzanie zadań domowych polegających na obcowaniu z językiem obcym i kulturą

Różne formy obcowania z językiem obcym i kulturą zamiast uzupełniania luk czasownikami w poprawnej formie.

Postulat 67. Motywowanie do nauki języka poprzez zapoznavanie uczniów z obcą kulturą i ludźmi

Zmotywowany uczeń wykona więcej pracy w rok niż niezmotywowany w 5 lat. Motywować można poprzez zapoznavanie uczniów z kulturą (filmy, piosenki, książki, poezja) i ludźmi (wymiany, spotkania z native speakerami, korespondencja mailowa lub listowa z uczniami angielskich szkół, wycieczki zagraniczne etc.).

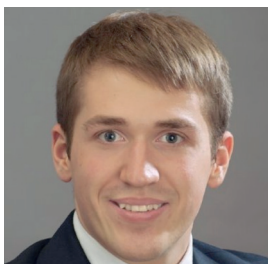
Moderatorzy dyskusji na Naszej Edukacji

Dyskusję na portalu Nasza Edukacja wspiera zespół moderatorów – rodziców, nauczycieli, dyrektorów, działaczy organizacji społecznych.

Bożena Będzińska-Wosik

Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 81 im. Bohaterskich Dzieci Łodzi – pierwszej „budzącej się szkoły” w Polsce, pasjonatka neurodydaktyki.

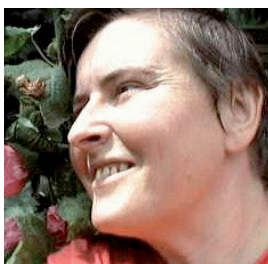
Marcin Bruszewski

Wiceprezes Zarządu Fundacji Social Wolves, współtwórca olimpiady „Zwolnieni z teorii”, Laureat stypendium im. Lesława A. Pagi, członek Zespołu ds. Strategii przy Minister Edukacji Narodowej.

Wojciech Dudziak

Inicjator akcji *Rewolucja w edukacji*, współautor *Paktu dla Nauki*, członek Zespołu ds. Strategii przy Minister Edukacji Narodowej. Koordynator projektu Nasza Edukacja.

Zofia Grudzińska

Nauczyciel języka angielskiego, członek sekcji *Autonomia ucznia* w Międzynarodowym Stowarzyszeniu Nauczycieli Języka Angielskiego IATEFL-PL, zajmuje się też wsparciem psychologicznym.

Grażyna Kilbach

Nauczyciel muzyki i zajęć artystycznych, członek zarządu Polskiego Stowarzyszenia Edukacji i Animacji Muzycznej oraz Federacji Stowarzyszeń Nauczycielskich; współautorka nowej podstawy programowej w zakresie muzyki.

Aneta Korzeniowska

Polonistka, zaangażowana w projekt: *Akademia Przywództwa Liderów Oświaty*, realizowany przez Fundację Humanites - Sztuka Wychowania.

Wojtek Kreft

Psycholog, doradca zawodowy, trener, Przewodniczący Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych RP.

Daria Nożyńska

Członek Fundacji Social Wolves, laureatka konkursu Prezydent m.st. Warszawy za najlepszy projekt z zakresu edukacji kulturalnej, mentor olimpiady *Zwolnieni z teorii*.

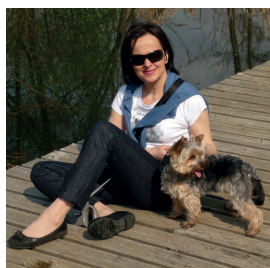
Andrzej Okurowski

Radny Gminy Grodzisk Mazowiecki, były Dyrektor Zespołu Szkół nr 1 w Grodzisku Mazowieckim.

Elżbieta Piotrowska-Gromniak

Założyciel i prezes Stowarzyszenia *Rodzice w edukacji*, lider środowisk rodzicielskich w Polsce, członek Zespołu ds. Strategii przy Minister Edukacji Narodowej.

Małgorzata Piotrowska-Skrzypek

Prezes Federacji Stowarzyszeń Nauczycielskich i wiceprezes Stowarzyszenia Nauczycieli Języka Francuskiego w Polsce, wykładowca w Centrum Kształcenia Nauczycieli Języków Obcych i Edukacji Europejskiej Uniwersytetu Warszawskiego.

Katarzyna Płaza

Specjalista ds. public relations w Stowarzyszeniu *Rodzice w Edukacji*, koordynator projektów edukacyjnych w Fundacji Edukacja na NOWO.

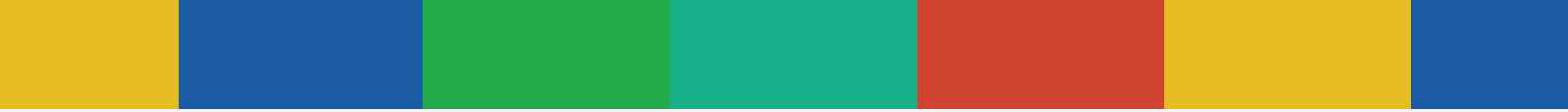
Anna Stokowska

Specjalistka ds. otwartej edukacji w Centrum Cyfrowym. Koordynowała projekty w Centrum Edukacji Obywatelskiej oraz w Fundacji im. Stefana Batorego.

Marzena Żylińska

Ekspertka w zakresie neurodydaktyki oraz metodyki, autorka książki *Neurodydaktyka. Nauczanie i uczenie się przyjazne mózgowi*, członek Zespołu ds. Strategii przy Minister Edukacji Narodowej.

Więcej informacji:

Ministerstwo Edukacji Narodowej

al. J. Ch. Szucha 25, 00-918 Warszawa

Telefon: (22) 34 74 100 (centrala telefoniczna MEN)

Telefon: (22) 25 00 120 (System informacji telefonicznej „Informacja dla obywatela”)

Fax (22) 34 74 261

e-mail: informacja@men.gov.pl

www.men.gov.pl

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

